

WYMAGANIA EDUKACYJNE z historii kl. I

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Historia* Wydawnictwo Nowa Era.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
		Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą i dostateczną, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą, dostateczną i dobrą, a ponadto:	Uczeń spełnia wymagania edukacyjne na oceny dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą, potrafi samodzielnie formułować wnioski i wyrażać opinie, a ponadto:
Czym jest historia? (2 godz. lekcyjne)	Uczeń: • wyjaśnia z pomocą nauczyciela, czym zajmuje się historia,	Uczeń: • wyjaśnia z pomocą nauczyciela i stosuje pojęcia: średniowiecze,	Uczeń: • określa wiek danego wydarzenia, • określa ramy chrono-	Uczeń: • wyjaśnia procesy przyczynowo-skutkowe,	Uczeń: • potrafi ocenić rolę archeologii i nauk pomocniczych historii

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą nauczyciela i stosuje pojęcia: chronologia, era, wiek, cezura, historia, źródło historyczne, pradzieje, starożytność, • klasyfikuje źródła historyczne. • potrafi obliczyć, ile lat upłynęło między jednym a drugim wydarzeniem, • umieszcza wydarzenia na osi czasu. 	<p>nowożytność, czasy współczesne, periodyzacja dziejów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje prostej klasyfikacji źródeł historycznych 	<p>logiczne epok historycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady źródeł pisanych i niepisanych, • wymienia nazwy epok historycznych w kolejności chronologicznej, • określa ramy chronologiczne epok historycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów, • rozumie potrzebę tworzenia systemu datacji i posługiwania się nim. 	<p>w odtwarzaniu procesów historycznych.</p>
PRADZIEJE					
1. Afryka – kolebka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje po- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi posługiwać się 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie i potrafi wy- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna argumenty prze-

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
ludzkości	scharakteryzować z pomocą nauczyciela początki dziejów człowieka współczesnego.	jęcia: paleolit, neolit, kultura, gatunek, ewolucja, <i>Homo habilis</i> , <i>Homo erectus</i> , australopitek, neandertalczyk,	mapą, <ul style="list-style-type: none"> umieszcza na osi czasu pojawienie się człowieka rozumnego i wskazuje na mapie etapy zasiedlenia przez niego Ziemi. wyjaśnia proces ewolucji gatunku ludzkiego. 	jaśnić znaczenie umiejętności posługiwania się mową, <ul style="list-style-type: none"> wskazuje z pomocą nauczyciela związki między zmianami klimatycznymi a zmianami warunków życia człowieka. 	mawiające za teorią ewolucji i przeciw niej, <ul style="list-style-type: none"> potrafi zinterpretować wyrażenie „pożegnanie z Afryką”.
2. Rewolucja neolityczna – od łowców-zbieraczy do pierwszych rolników	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> dostrzega wpływ warunków naturalnych na życie i zajęcia ludzi, wyjaśnia i posługuje się pojęciami: Żywny Półksiężyc, rewolucja neolityczna, brąz, 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> rozumie i posługuje się pojęciami: epoka kamienna, zbieractwo, łowiectwo, koczownictwo, wyjaśnia i posługuje się pojęciem: megali- 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> rozumie zależności między środowiskiem naturalnym a warunkami życia człowieka, potrafi z pomocą nauczyciela porównać 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zmiany, które towarzyszyły przejściu człowieka do gospodarki wytwórczej, ocenia znaczenie osiadłego trybu życia dla dalszych dziejów ludz- 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasadność określenia „rewolucja” dla procesu, który zaszedł w epoce neolitu, przedstawia przykłady świadomej ingerencji człowieka

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
		ty. ● potrafi z <i>pomocą nauczyciela</i> wskazać korzyści, które przyniosło człowiekowi udomowienie dzikich zwierząt.	koczowniczy tryb życia z osiadłym, ● potrafi z <i>pomocą nauczyciela</i> scharakteryzować rozwój rolnictwa na terenie Europy.	kości.	w środowisko, w którym żył.
STAROŻYTNOŚĆ					
3. Cywilizacja mezopotamska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● potrafi wskazać położenie geograficzne Mezopotamii, ● posługuje się pojęciami: rolnictwo irygacyjne, monarchia, państwo. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia okoliczności powstania pierwszych miast jako centrów życia społecznego i kulturowego, ● wyjaśnia i posługuje z <i>pomocą nauczyciela</i> się pojęciami: <i>ziggurat</i>, rewolucja urbanistyczna, cywilizacja, impe- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● potrafi umiejscowić w czasie i przestrzeni historycznej starożytne cywilizacje i imperia Bliskiego Wschodu, ● potrafi przedstawić z <i>pomocą nauczyciela</i> główne zadania władzy w starożytnym państwie, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia znaczenie osiągnięć cywilizacyjnych Mezopotamii dla ludzkości. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia znaczenie położenia geograficznego dla pierwszych państw, ● wyjaśnia znaczenie warunków naturalnych dla pierwszych państw.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
		rium, ludy semickie.	<ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać rolę Sumerów w rozwoju pierwszych państw. 		
4. W państwie faraona (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać na mapie terytorium starożytnego Egiptu, wyjaśnia pojęcia: faraon, hieroglify, wezyr, kapłani, sarkofag, mumia, politeizm. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować powstanie cywilizacji egipskiej, wyjaśnia sposób budowania monumentalnych grobowców – piramid, potrafi opisać znaczenie i rolę faraonów w Egipcie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować z pomocą nauczyciela system wierzeń w Egipcie, potrafi scharakteryzować strukturę społeczeństwa w Egipcie (faraon, urzędnicy, kapłani, chłopci). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z pomocą nauczyciela, dlaczego w Egipcie balsamowano ciała zmarłych, wyjaśnia rolę poszczególnych warstw społecznych w starożytnym Egipcie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny potęgi Egiptu, wskazuje przykłady udziału mieszkańców Egiptu w rozwoju cywilizacji.
5. Starożytny Izrael i religia	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dzieli Biblię na Nowy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne za- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi wyjaśnić różni- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi analizować 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi określić zna-

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
monoteistyczna	i Stary Testament, ● wyjaśnia pojęcia i terminy: niewola babilońska, prorocy, synagoga, ● wskazuje na mapie Palestynę, omawia jej położenie geograficzne i warunki naturalne.	sady judaizmu, ● potrafi i opisać wskazać z <i>pomocą nauczyciela</i> podstawowe symbole judaizmu, ● wyjaśnia pojęcie: szabas.	ce między politeizmem a monoteizmem, ● omawia historię Królestw Dawida i Salomona, ● omawia dzieje Abrahama.	fragmenty Biblii, ● ~~rozumie narodowy charakter judaizmu.~~	czenie Biblii jako źródła historycznego, ● ocenia rolę Abrahama i Mojżesza w dziejach narodu żydowskiego.
6. Osiągnięcia pierwszych cywilizacji. Pismo i prawo w państwach Bliskiego Wschodu	Uczeń: ● określa i opisuje z <i>pomocą nauczyciela</i> znaczenie pisma i prawa w funkcjonowaniu państwa.	Uczeń: ● potrafi rozróżnić pismo klinowe oraz pismo hieroglificzne i ideograficzne.	Uczeń: ● przedstawia podstawową zasadę prawa Hammurabiego, ● ~~potrafi systematyzować wydarzenia według następstw w czasie.~~	Uczeń: ● rozumie wpływ osiągnięć cywilizacyjnych starożytnego Wschodu na dalsze dzieje ludzkości.	Uczeń: ● ocenia dorobek cywilizacji Bliskiego Wschodu.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
Pradzieje. Starożytny Wschód - powtórzenie i sprawdzian (2 godz. lekcyjne)					
7. Grecja i Morze Śródziemne – kolebka cywilizacji europejskiej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Grecję, omawia jej z <i>pomocą nauczyciela</i> położenie geograficzne i warunki naturalne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ środowiska na gospodarkę starożytnej Grecji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje z <i>pomocą nauczyciela</i> ustrój polityczny starożytnej Grecji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać wpływ na kulturę grecką kontaktów ze Wschodem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje czynniki jednoczące starożytnych Greków, wyjaśnia, jaki wpływ na rozwój żeglugi miało położenie geograficzne Grecji.
8. Polis – wspólnota obywateli	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się pojęciami: polis, hoplita, falanga, agora. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumie i potrafi z <i>pomocą nauczyciela</i> wyjaśnić pojęcia: demokracja, oligarchia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice z <i>pomocą nauczyciela</i> między arystokracją a resztą społeczeństwa w starożytnej Grecji, charakteryzuje z <i>pomocą nauczyciela</i> sposób sprawowania wła- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa różnice pomiędzy systemami politycznymi starożytnej Grecji (oligarchia, demokracja, tyrania). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia istotę polis jako formy organizacji społeczeństwa.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
			dzy i organizację społeczną w starożytnej Grecji.		
9. Sparta	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Spartę, przedstawia historię początków Sparty, posługuje się pojęciami: Sparta, Lacedemończycy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje z pomocą nauczycielastrój Sparty, posługuje się pojęciami: efor, periojkwie, heloci, geruzja. charakteryzuje z pomocą nauczyciela warunki naturalne Sparty. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać z pomocą nauczycielaspartański model wychowywania dzieci. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ liczebności Spartan na sposób ich życia i wychowania, zna i potrafi omówić zasady wychowania w Sparcie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje wartości obowiązujące w Sparcie ze współczesnym modelem wychowania dzieci, wyjaśnia różnice pomiędzy poszczególnymi miastami--państwami w Grecji.
10. Demokracja ateńska	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczycielademokrację ateńską w czasach Peryklesa, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia i charakteryzuje system demokracji ateńskiej, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczycielareformy Solona i Klejstenesa z 508 r. p.n.e. i 507 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice w organizacji i systemach politycznych Aten i Sparty. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie demokracji ateńskiej dla rozwoju demokracji współczesnych

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami: ostracyzm, strateg. 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem: Rada Pięciuset. 	p.n.e.		<p>państw,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między demokracją ateńską a współczesną.
Wojny grecko-perskie (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie państwa biorące udział w wojnach grecko-perskich oraz miejsca bitew. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie Termopil jako symbolu, • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojen grecko-perskich, • przedstawia postać Temistoklesa, • przedstawia postaci Miltiadesa i Leonidasa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia organizację państwa perskiego, • przedstawia postacie Dariusza i Kserksesa, • zna i wyjaśnia daty: 490 r. p.n.e., 480 r. p.n.e., 479 r. p.n.e. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę Greków podczas wojen grecko-perskich, • zna i wyjaśnia daty: 431 r. p.n.e., 404 r. p.n.e. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ wojen z Persją na dzieje starożytnej Grecji, • wyjaśnia wpływ walk Greków z Persami na inne ludy europejskie.
11. Kultura starożytnych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje system 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia rolę utworów

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
Greków	charakterystyczne religii greckiej, ● wyjaśnia rolę mitów w życiu Greków, ● wymienia bogów greckich i ich atrybuty.	religii w życiu Greków, ● zna i wyjaśnia rolę świątyni, ● ~~potrafi wyjaśnić poglądy sofistów i Sokratesa na temat człowieka.~~	wierzeń jako czynnik integrujący starożytnych Greków, ● przedstawia postacie poetów epickich: Homera i Hezjoda, i ich twórczość.	religii politeistycznej w Grecji, ● potrafi ocenić rolę kultury greckiej dla współczesnych.	Homera i Hezjoda jako źródeł historycznych.
12. Dziedzictwo kultury greckiej – teatr i igrzyska	Uczeń: ● wymienia konkurencje, które były rozgrywane podczas starożytnych olimpiad, ● zna datę: 776 r. p.n.e., i wyjaśnia ją.	Uczeń: ● charakteryzuje z pomocą nauczyciela rolę igrzysk olimpijskich oraz przebieg pierwszych olimpiad, ● przedstawia najważniejszych	Uczeń: ● charakteryzuje z pomocą nauczyciela igrzyska i teatr jako czynniki integrujące starożytnych Greków, ● wskazuje elementy integrujące starożyt-	Uczeń: ● potrafi wyjaśnić związek pomiędzy teatrem a religią obywatelską.	Uczeń: ● wyjaśnia różnice w roli teatru dla społeczeństwa greckiego i społeczeństw współczesnych, ● porównuje idee igrzysk starożytnych

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
		<p>twórców greckiego teatru,</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia z <i>pomocą nauczyciela</i> rolę wychowania fizycznego w starożytnej Grecji. 	<p>nych Greków (język, system wierzeń, teatr, igrzyska olimpijskie),</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rodzaje utworów dramatycznych. 		<p>i współczesnych.</p>
13. Sztuka grecka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postać Fidiasza. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje rolę Akropolu w Atenach, • potrafi rozpoznać zabytki sztuki greckiej, • poprawnie posługuje się terminami i pojęciami: metopy, propyleje. • potrafi opisać pod ką- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa z <i>pomocą nauczyciela</i> porządki architektoniczne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać różnice w rodzajach poszczególnych kolumn. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady wykorzystania sztuki greckiej współcześnie, • wyjaśnia genezę rozkwitu Aten w V w. p.n.e.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
		tem architektonicznym Partenon.			
Podboje Aleksandra Macedońskiego (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać na mapie podbojów Aleksandra Macedońskiego miejscowości: Granik, Cheronea, Issos, Gaugamela, oraz zna daty rozegranych w tych miejscowościach bitew, wyjaśnia znaczenie dat: 338 r. p.n.e., 334 r. p.n.e. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia podbój Persji przez Aleksandra, omawia skutki śmierci Aleksandra dla jego imperium, omawia z pomocą <i>nauczyciela</i> główne ośrodki i osiągnięcia kultury hellenistycznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać na mapie podboje Aleksandra Macedońskiego i wskazać etapy tych podbojów, przedstawia politykę Aleksandra Wielkiego wobec podbitych ludów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje okoliczności powstania państw hellenistycznych, ocenia postać Aleksandra Macedońskiego, wyjaśnia znaczenie wielkich bitew (Cheronea, Issos, Granik, Gaugamela). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje przyczyny upadku starożytnej Grecji i sukcesu Macedonii.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
Starożytna Grecja – powtórzenie i sprawdzian. (2 godz. lekcyjne)					
14. Rzeczpospolita Rzymian	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami i terminami: Forum Romanum, republika, Zgromadzenie Ludowe, plebejusz, proletariusz, • przedstawia postaci Romulusa i Remusa, • zna daty: 509 r. p.n.e., 753 r. p.n.e., • na podstawie mapy potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne położenia i warunków naturalnych Italii. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje z pomocą <i>nauczyciela</i> przyczyny ustanowienia republiki w Rzymie, • wymienia istniejące w Rzymie urzędy: pretorzy, edylowie, kwestorzy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia legendarne początki Rzymu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejscawia w czasie i charakteryzuje system sprawowania władzy w Rzymie, • umiejscawia w czasie i charakteryzuje organizację społeczeństwa w Rzymie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi ocenić wpływ warunków naturalnych na rozwój cywilizacji rzymskiej.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
15. Rzym w okresie wielkich podbojów (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia z <i>pomocą nauczyciela</i> geograficzne i ekonomiczne skutki podbojów, • wyjaśnia datę: 146 r. p.n.e., • przedstawia z <i>pomocą nauczyciela</i> postać Hannibala, • opisuje p z <i>pomocą nauczyciela</i> ostawy Rzymian wobec niewolników i ludów podbitych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki wojen punickich, • wyjaśnia i zna daty: 264–241 r. p.n.e., 202 r. p.n.e. • opisuje podbój świata hellenistycznego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia z <i>pomocą nauczyciela</i> organizację armii rzymskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji Rzymu oraz sposób traktowania ludów podbitych i niewolników. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie armii dla sprawnego funkcjonowania państwa, • porównuje taktykę walki Rzymian, Greków i Persów, • ocenia postać Hannibala.
16. Skutki podbojów	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, czym było powstanie Spartakusa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia z <i>pomocą nauczyciela</i> skutki dyktanda 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny upadku republiki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejscawia na mapie bitwy z okresu wojen 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje ustrój republiki rzymskiej w I w.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	(73–71 r. p.n.e.), <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem: gladiator, • wyjaśnia pojęcie: pokój rzymski. 	tury Juliusza Cezara, <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami i terminami: latyfundia, proletariat. 	rzymskiej, <ul style="list-style-type: none"> • omawia z <i>pomocą nauczyciela</i> skutki wojen domowych w republice rzymskiej. 	domowych, <ul style="list-style-type: none"> • ocenia przebieg powstania Spartakusa. 	p.n.e., <ul style="list-style-type: none"> • ocenia postaci Brutusa i Juliusza Cezara.
17. Pierwsze wieki cesarstwa rzymskiego	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami i terminami: cesarstwo i romanizacja, • przedstawia życie z <i>pomocą nauczyciela</i> codzienne oraz formy rozrywki w starożytnym Rzymie. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postaci: Oktawian August, Marek Antoniusz, Brutus, • wyjaśnia znaczenie daty: 31 r. p.n.e., • opisuje z <i>pomocą nauczyciela</i> nową formę ustroju – pryncypat, • opisuje z <i>pomocą nauczyciela</i> podboje Oktawiana Augusta. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z <i>pomocą nauczyciela</i> proces romanizacji prowincji. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • umiejscawia w czasie i charakteryzuje sprawowanie władzy oraz organizację społeczeństwa w cesarstwie rzymskim. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia stwierdzenie „komedia republiki” w stosunku do ustroju stworzonego przez Oktawiana Augusta, • ocenia politykę cesarstwa w okresie „pokoju rzymskiego”.
18. Kultura	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
Starożytnego Rzymu	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i opisuje z pomocą <i>nauczyciela</i> rolę i znaczenie Forum Romanum w Rzymie. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rozwój literatury rzymskiej, opisuje rolę mecenasa w kulturze starożytnego Rzymu. 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wyjaśnić z pomocą <i>nauczyciela</i> znaczenie powiedzenia „chleba i igrzysk”, potrafi wymienić przykłady osiągnięć starożytnych Rzymian, prezentuje przykłady wpływu kultury greckiej na kulturę rzymską. 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi rozróżnić elementy kultury greckiej przyjęte przez Rzymian oraz wskazać własne osiągnięcia Rzymian. 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje życie codzienne w państwach starożytnych, wyjaśnia znaczenie prawa rzymskiego dla współczesnego ustawodawstwa.
W starożytnym Rzymie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zabytki architektury starożytnego Rzymu, opisuje z pomocą <i>nauczyciela</i> znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje wygląd starożytnego Rzymu, wymienia rozrywki starożytnych Rzymian. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać najważniejszy łuk triumfalny w Rzymie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać rolę i znaczenie Koloseum. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie budowli starożytnego Rzymu we współczesnym świecie, wyjaśnia znaczenie

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	term.				archeologii dla rozwoju wiedzy historycznej.
19. Początki i rozprzestrzenia nie się chrześcijaństwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● podaje najważniejsze zasady wiary chrześcijańskiej, ● wymienia powody i wskazuje z pomocą nauczyciela przykłady prześladowań chrześcijan w państwie rzymskim, ● wyjaśnia pojęcia i terminy: apostoł, synod, sobór, edykt. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wskazuje przyczyny z pomocą nauczyciela rozprzestrzenia nia się chrześcijaństwa oraz opisuje etapy jego rozwoju, ● opisuje z pomocą nauczyciela sytuację polityczną w Palestynie po rozpadzie imperium Aleksandra Macedońskiego, ● przedstawia postaci: Jezus, Konstantyn, Teodozjusz, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● potrafi umiejscowić w czasie i przestrzeni historycznej narodziny i rozprzestrzenia nia się chrześcijaństwa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia znaczenie edyktu z 313 r. dla rozwoju chrześcijaństwa w Rzymie, ● opisuje organizację Kościoła na początku jego istnienia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ocenia rolę chrześcijaństwa w starożytności, ● wyjaśnia przyczyny i konsekwencje sporów w Kościele.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
		<ul style="list-style-type: none"> opisuje wydarzenia, które miały miejsce w 313 r. i 392 r. 			
20. Upadek cesarstwa zachodniorzymskiego w 476 roku	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku starożytnego państwa rzymskiego, wyjaśnia znaczenie dat: 395 r., 476 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczyciela podział cesarstwa na części zachodnią i wschodnią, wyjaśnia znaczenie daty: 375 r. , wymienia i opisuje najazdy barbarzyńców. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje z pomocą nauczyciela przyczyny podziału i upadku cesarstwa zachodniorzymskiego, wymienia najsilniejsze państwa utworzone przez barbarzyńców w końcu V w. na terenach cesarstwa zachodniorzymskiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia reformy Dioklecjana, Konstantyna i Teodozjusza, wyjaśnia, dlaczego daty 395 r. i 476 r. są symboliczne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia skutki najazdów barbarzyńców na Rzym, ocenia przyczyny upadku cesarstwa zachodniorzymskiego.
Starożytny Rzym – powtórzenie i sprawdzian. (2 godz. lekcyjne)					
ŚREDNIOWIECZE					

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
21. Cesarstwo bizantyńskie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką rolę pełnił Kościół w Bizancjum, • posługuje się pojęciami i terminami: patriarcha, ikona, Kodeks Justyniana. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia z pomocą <i>nauczyciela</i> genezę powstania cesarstwa bizantyńskiego, • posługuje się pojęciem: hipodrom. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje w czasie i przestrzeni historycznej cesarstwo bizantyńskie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje dorobek kultury Bizancjum i jego znaczenie dla kultury europejskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnice między Kościołami wschodnim a zachodnim, • ocenia postać Justyniana Wielkiego.
22. Arabowie i islam (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia najważniejsze osiągnięcia Arabów w dziedzinie nauki i techniki, • zna i posługuje się pojęciami: kalif, islam, Koran, meczet, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie zasięg i kierunki podbojów arabskich, • wyjaśnia podstawowe zasady islamu, • opisuje podstawowe symbole islamu, • wyjaśnia znaczenie dat: 622 r., 732 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia z pomocą <i>nauczyciela</i> działalność i nauki Mahometa, • przedstawia pojęcia: hidżra, dżihad. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie Arabów w przekazywaniu dorobku kulturowego między Wschodem a Zachodem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, jaki wpływ na politykę i kulturę społeczeństwa Arabów miała religia, • wskazuje na związki między islamem, judaizmem i chrześcijaństwem.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postać Allaha. 			
23. Państwo Franków. Karol Wielki – cesarzem (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje datę koronacji Karola Wielkiego na cesarza, • posługuje się pojęciem: państwo Franków, • wyjaśnia znaczenie dat: 496 r., 843 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postaci Chlodwiga, Karola Młota, • wyjaśnia znaczenie daty: 732 r. • przedstawia zasługi Karola Wielkiego dla państwa Franków. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejscawia w czasie i przestrzeni monarchię Karola Wielkiego, • wyjaśnia pojęcie: renesans karoliński. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki rozpadu monarchii karolińskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rolę Karola Wielkiego w kształtowaniu podstaw nowożytnej Europy, • ocenia wpływ kultury i nauki na państwo.
24. Cesarstwo Ottonów (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia okres panowania Ottona I i Ottona III, • posługuje się pojęciami i terminami: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje główne idee uniwersalnego cesarstwa Ottona III, • posługuje się pojęciem: uniwersalizm ce- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia <i>z pomocą nauczyciela</i> okres panowania Henryka II, • omawia okoliczności podziału państwa Ka- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia sytuację państwa Karolingów w IX i X w. na wschodzie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia zasługi Ottona I i Ottona III dla średniowiecznej Europy.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	cesarz, cesaropapizm, Święte Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego, ● wyjaśnia znaczenie dat: 962 r., 1000 r.	sarski, ● wyjaśnia znaczenie daty: 955 r.	rola Wielkiego.		
25. Na początku drugiego tysiąclecia. Świat feudalny (2 godz. lekcyjne)	Uczeń: ● wyjaśnia i opisuje zasady pasowania na rycerza, ● wyjaśnia pojęcia: wasal, senior, pańszczyzna, feudalizm.	Uczeń: ● przedstawia z pomocą <i>nauczyciela</i> przebieg hołdu lennego, ● wyjaśnia mechanizmy powstania i funkcjonowania systemu feudalnego, ● wyjaśnia zasadę podziału społeczeństwa w średniowieczu.	Uczeń: ● wyjaśnia zależności wynikające dla społeczeństwa z funkcjonowania systemu lennego.	Uczeń: ● wyjaśnia funkcję zamku w kulturze rycerskiej, ● przedstawia zależności wynikające z zawiązania stosunku lennego.	Uczeń: ● ocenia wpływ feudalizmu na politykę, gospodarkę i społeczeństwo średniowiecznej Europy.
26. Kościół na	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
początku drugiego tysiąclecia	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się datami: 1054 r., 1077 r., • przedstawia postaci: Grzegorz VII, Henryk IV. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z pomocą <i>nauczyciela</i> rolę zakonów cystersów i benedyktynów w średniowiecznym życiu religijnym, • posługuje się pojęciem schizmy wschodniej, • posługuje się datą: 1122 r., • posługuje się pojęciami i terminami: <i>scriptorium</i>, opat, ekskomunika, symonia, • przedstawia postać Leona IX. 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia z pomocą <i>nauczyciela</i> kryzys papieżstwa w X i pierwszej połowie XI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje relacje między władzami cesarską a papieską w X–XI w., • wyjaśnia przyczyny i skutki rozłamu w Kościele. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny konfliktów w Kościele.
27. Budowle	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
romańskie (XI–XIII w.)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje z pomocą nauczyciela ilustracje i makiety sztuki romańskiej, przykłady budowli i dzieł (XI–XIII w.), opisuje z pomocą nauczyciela plan kościoła romańskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sklepienia krzyżowe i kolebkowe, posługuje się pojęciami i terminami: absyda, transept, prezbiterium, nawa główna, nawa boczna. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i opisuje z pomocą nauczyciela charakterystyczne cechy sztuki romańskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi odszukać i opisać zabytki sztuki romańskiej w swoim regionie. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje elementy architektury romańskiej.
Słowianie i pierwsze państwa słowiańskie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie plemiona słowiańskie, wymienia postaci Konstantyna i Metodego, umie z pomocą nauczyciela podzielić Słowian na odłamy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia z pomocą nauczyciela powody przyjmowania chrztu przez władców słowiańskich, wyjaśnia znaczenie dat: 863 r., 885 r., 988 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia z pomocą nauczyciela kształtowanie się państw słowiańskich we wczesnym średniowieczu, umiejscawia w czasie i przestrzeni pierwsze państwa słowiańskie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia życie Słowian, omawia proces chrystianizacji Słowian. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia wkład Konstantyna i Metodego w rozwój języka i piśmiennictwa, wskazuje różnice pomiędzy cyrylicą a głagolicą.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	<p>oraz scharakteryzować ich zajęcia i religię,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postaci Konstantyna i Metodego. 				
28. Panowanie Mieszka I	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje datę chrztu Polski, • wymienia postać Mieszka I jako budowniczego państwa polskiego, • wyjaśnia z pomocą <i>nauczyciela</i> powody przyjęcia chrztu przez Mieszka I, • wyjaśnia pojęcia: plemię, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia postaci Siemomysła, Jordana, Dobrawy, • wyjaśnia znaczenie dat: 965 r., 972 r., 997 r. • wymienia nazwy głównych plemion polskich i ziemie przez nie zamieszkane. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia z pomocą <i>nauczyciela</i> okoliczności, w jakich rozegrała się bitwa pod Cedynią, • wymienia korzyści płynące z przyjęcia chrześcijaństwa przez Mieszka I. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie dokumentu <i>Dagome iudex</i>, • wskazuje charakterystyczne cechy monarchii patrymonialnej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia dokonania pierwszych Piastów dla rozwoju państwa polskiego.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	chrystianizacja, ● wyjaśnia znaczenie daty: 966 r.				
29. Monarchia Bolesława Chrobrego	Uczeń: ● wyjaśnia znaczenie dat: 1000 r., 1025 r., i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia, ● wymienia postaci Bolesława Chrobrego i Ottona III, ● potrafi opisać misję św. Wojciecha., ● posługuje się pojęciami: biskupstwo, arcybiskupstwo.	Uczeń: ● wyjaśnia z <i>pomocą nauczyciela</i> znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego dla Polski, ● przedstawia postać Gaudentego. ● wymienia postanowienia zawarte w czasie zjazdu w Gnieźnie.	Uczeń: ● sytuuje w czasie i przestrzeni historycznej państwo Bolesława Chrobrego, ● wyjaśnia z <i>pomocą nauczyciela</i> przyczyny i skutki wojen polsko-niemieckich (1002–1018).	Uczeń: ● potrafi scharakteryzować z <i>pomocą nauczyciela</i> Polskę na przełomie X i XI w. , ● wyjaśnia stosunki państwa polskiego z Kościołem w XI w., ● omawia stosunki Polski z Niemcami i innymi sąsiadami.	Uczeń: ● ocenia politykę Bolesława Chrobrego.
30. Kryzys	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
i odbudowa państwa pierwszych Piastów w XI wieku(2 godz. lekcyjne)	<ul style="list-style-type: none"> ● omawia z <i>pomocą nauczyciela</i> rządy Bolesława Śmiałego oraz księcia Władysława Hermana, ● wymienia daty: 1038 r., 1076 r. 	<ul style="list-style-type: none"> ● przedstawia z <i>pomocą nauczyciela</i> proces odbudowy państwowości za panowania Kazimierza Odnowiciela, ● wymienia daty: 1031 r., 1050 r., 1079 r., ● potrafi scharakteryzować sytuację wewnętrzną w Polsce w końcu XI w. i pierwszej połowie XII w. ● wyjaśnia przyczyny kryzysu państwa pierwszych Piastów. 	<ul style="list-style-type: none"> ● omawia z <i>pomocą nauczyciela</i> kryzys społeczno-polityczny w latach trzydziestych XI w. 	<ul style="list-style-type: none"> ● przedstawia rządy Bolesława Śmiałego. 	<ul style="list-style-type: none"> ● ocenia politykę zagraniczną Bolesława Śmiałego.
Drzwi	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
Gnieźnieńskie (materiał ponadprogramowy)	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać miejsce, w którym znajdują się Drzwi Gnieźnieńskie, wymienia postać, której poświęcono to dzieło. 	<ul style="list-style-type: none"> określa materiał, z którego wykonano Drzwi Gnieźnieńskie, określa czas powstania zabytku. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje postaci znajdujące się w poszczególnych scenach Drzwi Gnieźnieńskich, przedstawia inne przykłady zabytków nawiązujących do kultu św. Wojciecha. 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi na podstawie ilustracji omówić najważniejsze wydarzenia z życia św. Wojciecha, wyjaśnia znaczenie męczeńskiej śmierci Wojciecha dla rozwoju chrześcijaństwa w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać inne przykłady drzwi z XII w. i omówić, co zostało na nich przedstawione, wyjaśnia znaczenie poszczególnych kwater i przedstawień z bordiury Drzwi Gnieźnieńskich.
31. Czasy Bolesława Krzywoustego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia datę 1138 r. oraz przyporządkowuje jej odpowiednie wydarzenie, posługuje się pojęciami i terminami: statut Krzywoustego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami: bulla, trybut, wyjaśnia znaczenie dat: 1108 r., 1109 r., 1112 r., 1119 r., 1135 r., 1136 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia z pomocą nauczyciela sukcesy Bolesława Krzywoustego w polityce zagranicznej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje postanowienia statutu Bolesława Krzywoustego, omawia znaczenie przyłączenia Pomorza do Polski. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia politykę wewnętrzną Bolesława Krzywoustego i jej skutki dla przyszłości państwa polskiego.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	senior.				
32. W Polsce pierwszych Piastów (X–XII w.)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami: kasztelan, podgrodzie, targ, daniny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia z <i>pomocą nauczyciela</i> przykłady sztuki romańskiej w Polsce, • posługuje się pojęciami: siedlisko, opole, palatyn, wiec, świadczenia. • opisuje powinności ludności państwa na rzecz księcia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia z <i>pomocą nauczyciela</i> zasady monarchii patrymonialnej na przykładzie państwa pierwszych Piastów, • przedstawia warstwy społeczne w Polsce pierwszych Piastów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę i znaczenie osad służebnych, • przedstawia zmiany w organizacji Kościoła w okresie panowania pierwszych Piastów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ obciążeń ludności na jej pozycję w społeczeństwie średniowiecznym.
Wczesne średniowiecze. Polska pierwszych Piastów. – powtórzenie i sprawdzian. (2 godz. lekcyjne)					
33. Czasy	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
świąteczności (koniec XI–XIII w.) – krucjaty, uniwersalizmy, stany (2 godz. lekcyjne)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny wypraw krzyżowych, wymienia w porządku chronologicznym najważniejsze wydarzenia związane z wyprawami krzyżowymi, wyjaśnia, na czym polegały uniwersalizmy cesarski i papieski, wymienia ruchy religijne i zakony rycerskie powstałe w XII i XIII w. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia w porządku chronologicznym najważniejsze wydarzenia związane z wyprawami krzyżowymi, definiuje pojęcie uniwersalizmu, przedstawia postacie: św. Dominik, św. Franciszek z Asyżu. definiuje pojęcie uniwersalizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegały uniwersalizmy: papieski i cesarski. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sytuację Kościoła w pierwszej połowie XII w., wyjaśnia kulturotwórczą rolę Kościoła, przedstawia rolę Innocentego III w budowie potęgi politycznej Kościoła. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia skutki wypraw krzyżowych, ocenia znaczenie wypraw krzyżowych dla rozwoju chrześcijaństwa.
34. Czasy	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
świąteczności – średniowieczne miasta	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne ośrodki miejskie średniowiecznej Europy, wymienia grupy społeczne mieszkające w mieście, posługuje się pojęciami: krucjata, rekonkwista, ratusz, sukiennice, burmistrz, pospólstwo, plebs, Hanza. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami: synod, bank, cech, czeladnik. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia strukturę i uprawnienia samorządu miejskiego, omawia zabudowę miejską. wiąże powstanie bankowości z rozwojem gospodarczym miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcję cechów w mieście, wyjaśnia, czym były republiki miejskie, i potrafi wymienić największe z nich. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę pieniądza w średniowiecznym społeczeństwie, wyjaśnia znaczenie Hanzy dla rozwoju i handlu miast w niej zrzeszonych.
35. Czasy świąteczności (XII–XIII w.) – uniwersytety, nauka, literatura	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie: uniwersytet, wymienia język, którym posługiwano 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia miasta, w których powstały najstarsze uniwersytety, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa z pomocą nauczyciela przyczynę powstania uniwersytetów, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia największych uczonych i ich osiągnięcia w różnych dziedzinach życia. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi podać przykłady gatunków średniowiecznej literatury, potrafi wyjaśnić zna-

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	się w kulturze i nauce średniowiecznej.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwiska największych uczonych XIII w.: Alberta Wielkiego, Tomasza z Akwinu, Rogera Bacona. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój nauki i literatury w XIII w. 		czenie filozofii dla rozwoju nauki.
36. Budowle gotyckie (XII–XV w.)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> stosuje nazwę „gotyk” i wyjaśnia jej pochodzenie, posługując się ilustracjami, wskazuje z pomocą <i>nauczyciela</i> różnice w architekturze kościoła romańskiego i gotyckiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje z pomocą <i>nauczyciela</i> różnice między stylem romańskim a gotyckim, stosuje pojęcia: witraż, sklepienie krzyżowo-żebrowe. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady najbardziej znanych katedr gotyckich w Europie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zabytków sztuki gotyckiej w swoim regionie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje elementy architektury gotyckiej.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
Zmierzch Europy Średniowiecznej (materiał ponadprogramowy)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami: epidemia, zaraza, • omawia przyczyny rozprzestrzeniania się dżumy w Europie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kryzysu w XIV i XV w., • przedstawia postać Jana Husa, • wyjaśnia znaczenie dat: 1337–1453 r., 1377 r., 1348–1349 r., 1415 r., 1418 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pojęcia: husytyzm, schizma, • zna przyczyny wojny stuletniej, • wyjaśnia, kim była Joanna d`Arc. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przejawy kryzysu Kościoła zachodniego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ epidemii na sytuację społeczno-polityczną Europy, • wyjaśnia znaczenie schizmy zachodniej dla Europy.
37. Początki rozbicia dzielnicowego w Polsce	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sytuuje w czasie i przestrzeni Polskę w okresie rozbicia dzielnicowego, • stosuje pojęcia: statut, senior, • wymienia imię władcy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasadę senioratu oraz definiuje pojęcia: pryncypat, prynceps, • wymienia i wskazuje na mapie dzielnicę Polski, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje zmiany społeczno-gospodarcze w okresie rozbicia dzielnicowego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa przyczyny i skutki wybranych wydarzeń politycznych (np. wprowadzenie zasady senioratu, dążenie książąt polskich do zjednoczenia). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia zasadę senioratu w kontekście polityki wewnętrznej państwa.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	– twórcy statutu wprowadzającego zasadę senioratu.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia ważniejsze postaci omawianego okresu: Bolesława Kędzierzawego, Henryka Sandomierskiego, Mieszka Starego, Leszka Białego. 			
38. Polska w pierwszej połowie XII wieku. Sprowadzenie Krzyżaków	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia postać Konrada Mazowieckiego, sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi, wyjaśnia znaczenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny z pomocą nauczyciela sprowadzenia Krzyżaków do Polski, przedstawia sytuację na Pomorzu Wschodnim, wyjaśnia próby chryścianizacji Prusów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje z pomocą nauczyciela Polskę w czasach Henryków śląskich w pierwszej połowie XIII w., wyjaśnia przyczyny najazdu Mongołów i wymienia postać Czyngis-chana. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje znaczenie bitwy pod Legnicą, ocenia działalność Henryka Brodatego i Henryka Pobożnego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia europejski charakter bitwy pod Legnicą.

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	dat: 1226 r., 1241 r.				
39. Wieś i miasto w okresie rozbitcia dzielnicowego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia i stosuje pojęcia: lokacja, wójt, patrycjat, plebs, trójpolówka, prawo niemieckie, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia i stosuje pojęcie: immunitet, ● omawia rolę grup ludności powstałych w miastach: patrycjat, pospólstwo, plebs, ● przedstawia rozwój gospodarki w Polsce w XIII w. , ● omawia z <i>pomocą nauczyciela</i> znaczenie powstawania miast dla rozwoju gospodarczego Polski. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia zasadę zakładania wsi na prawie niemieckim, ● określa rolę księcia w rozwoju osadnictwa. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omawia proces kształtowania się stanów społecznych, ● wyjaśnia rolę immunitetów w zmniejszaniu dochodów książąt. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● potrafi wskazać charakterystyczne cechy lokacji miast na prawie magdeburskim.
40. Ku zjednoczeniu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wymienia z <i>pomocą</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● opisuje z <i>pomocą na-</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia pojęcie: No- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● charakteryzuje z <i>po-</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ocenia znaczenie ka-

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
ziem polskich	<p><i>nauczyciel</i> zagrożenia zewnętrzne dla Polski w drugiej połowie XIII w.,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie dat: 1295 r., 1300 r., 1305 r. 	<p><i>uczyciel</i> proces kanonizacji biskupa Stanisława.</p>	<p>wa Marchia.</p>	<p><i>mocą nauczyciela</i> czynniki mające wpływ na procesy zjednoczeniowe Polski,</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia okoliczności koronacji królewskich. 	<p>nonizacji biskupa Stanisława i koronacji królewskich dla procesu jednoczenia państwa polskiego.</p>
41. Polska zjednoczona. Czasy Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego (2 godz. lekcyjne)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia ziemie, które zjednoczył Władysław Łokietek, • zna daty: 1320 r., 1331 r., 1343 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia postaci Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego, biskupa Muskaty, • wyjaśnia znaczenie dat: 1308 r., 1312 r., 1332 r. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia z <i>pomocą nauczyciela</i> sytuację wewnętrzną Polski za czasów Władysława Łokietka, • omawia z <i>pomocą nauczyciela</i> stosunki polsko-krzyżackie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi, • opisuje początki rządów Kazimierza Wielkiego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i ocenia trafność nazwy „Korona Królestwa Polskiego” dla ziem polskich za czasów panowania Kazimierza Wielkiego.
42. Rządy Kazimierza	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcie: unia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i opisuje rolę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia dokonania Ka- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia znaczenie unii

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
Wielkiego. Unia z Węgrami	personalna, ● wymienia datę powstania uniwersytetu w Krakowie.	i objaśnia rządy Andegawenów, ● wymienia daty: 1370 r., 1374 r. i opisuje wydarzenia z nimi związane, ● objaśnia wpływ wzrostu liczby lokacji na sytuację gospodareżą Polski, ● przedstawia rozwój gospodarczy za panowania Kazimierza Wielkiego.	przywileju wydanego w Koszycach w 1374 r.	zimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej oraz w polityce zagranicznej.	z Węgrami dla losów państwa polskiego po śmierci Kazimierza Wielkiego.
Zamki obronne Kazimierza Wielkiego	Uczeń: ● potrafi wymienić nazwy kilku zamków i miast wybudowanych	Uczeń: ● wyjaśnia rolę wzrostu liczby lokacji zamków i miast dla rozwoju	Uczeń: ● wskazuje miejsca budowy zamków i wyjaśnia ich znaczenie	Uczeń: ● ocenia dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie obronności	Uczeń: ● wskazuje wśród zamków Szlaku Orlich Gniazd zamki zbudowane

Temat lekcji	Wymagania na oceny				
	Poziom konieczny – ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy – ocena dostateczna	Poziom rozszerzający – ocena dobra	Poziom dopełniający – ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający – ocena celująca
	w czasach Kazimierza Wielkiego i wskazać je na mapie, ● wymienia z pomocą nauczyciela podstawowe elementy zamku.	Polski, ● z pomocą nauczyciela na podstawie ilustracji wymienia elementy obronne zamku.	nie dla funkcjonalności budowli.	ści kraju.	wane w czasach Kazimierza Wielkiego.
43. Pełne średniowiecze. Rozbicie dzielnicowe i zjednoczenie Polski – lekcja utrwalająca.	Uczeń: ● zna przełomowe wydarzenia z dziejów Polski od XII do XIV w.	Uczeń: ● rozumie z pomocą nauczyciela procesy polityczne, które dokonały się w państwie polskim w XII–XIV w.	Uczeń: ● rozumie z pomocą nauczyciela procesy gospodarcze i społeczne, które dokonały się w państwie polskim w XII–XIV w.	Uczeń: ● omawia z pomocą nauczyciela zmiany terytorialne, wydarzenia polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe, które nastąpiły w Polsce od XII do XIV w.	

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań koniecznych na ocenę dopuszczającą.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych:

Przedmiotowy system oceniania dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań edukacyjnych z historii kl. I

- sprawdzanie prac pisemnych tylko pod względem merytorycznym, (dysortografia)
- możliwość pisania prac pisemnych (domowych) na komputerze i oddawania ich w postaci wydruku (dysgrafia),
- w razie potrzeby zmniejszenie ilości zadań na sprawdzianie,
- w razie potrzeby wydłużenie czasu pisania kartkówek,
- w razie potrzeby pomoc nauczyciela w zakresie zrozumienia przez ucznia poleceń do zadań i tekstów.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- **odpowiedź ustna,**
- **aktywność** (system plusów)
Ocenie podlega wkład ucznia w przebieg lekcji w formie:
  - wypowiedzi ustnych,
  - pracy w grupach,
  - pracy samodzielnej (pisemna) na lekcji i w domu,
- **praca domowa,**
- **praca na lekcji,**
- **kartkówka,**
- **sprawdzian (praca klasowa),**
- **prezentacje multimedialne ,**
- **test kompetencji,**
- **referat,**
- **praca długoterminowa (minimum 2 tygodnie na jej przygotowanie),**
- **udziału w olimpiadach, konkursach przedmiotowych.**

Sprawdziany (prace klasowe), testy kompetencji, zapowiedziane kartkówki

Przedmiotowy system oceniania dla uczniów z obowiązkiem dostosowania wymagań edukacyjnych z historii kl. I

Sprawdziany (prace klasowe), testy kompetencji i zapowiedziane kartkówki są obowiązkowe. Jeżeli uczeń opuści sprawdzian (pracę klasową), test kompetencji, zapowiedzianą kartkówkę to powinien ją napisać (sprawdzian zaliczyć) najpóźniej na dwa tygodnie od powrotu do szkoły. Maksymalny termin napisania prac obowiązkowych dotyczy uczniów, których nieobecność usprawiedliwiona trwała co najmniej tydzień.

Uczeń uchylający się od sprawdzianów (prac klasowych), testów kompetencji tzn. nieobecny bez usprawiedliwienia w dniu sprawdzianu, traci prawo do poprawiania oceny z tego sprawdzianu, testu kompetencji w dodatkowym terminie.

Poprawa ocen bieżących.

Każdą ocenę uczeń może poprawić. Poprawa jest dobrowolna. Termin poprawy następuje maksymalnie w ciągu 2 tygodni od rozdania prac i tylko jeden raz, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

Przy poprawianiu prac klasowych (sprawdzianów) punktacja nie zmienia się. Oceny otrzymane na poprawie wpisywane są do dziennika.

Nieprzygotowania do lekcji.

Uczeń ma prawo dwukrotnie w półroczu zgłosić przed rozpoczęciem lekcji nieprzygotowanie bez ponoszenia konsekwencji. Nie dotyczy to sprawdzianów (prac klasowych), zapowiedzianych kartkówek i lekcji powtórzeniowych. Zgłoszenie nieprzygotowania nie upoważnia ucznia do braku pracy na bieżącej lekcji.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej:

Uczeń ma prawo do podwyższenia przewidywanej oceny rocznej o jeden stopień, jeśli w terminie tygodnia od podania oceny przewidywanej zgłosi do nauczyciela chęć poprawy tej oceny. Na sprawdzianie przygotowanym przez nauczyciela, uwzględniającym wymagania programowe na ocenę o jeden stopień wyższą od proponowanej, uczeń winien uzyskać minimum 80% prawidłowych odpowiedzi. Ocena z poprawy nie ma wagi.

Nauczyciele:

*Małgorzata Głowińska
Małgorzata Szudzikowska
Katarzyna Wołosz*